

I Br g zad.6 -I. Krasicki - bajki - 24.04.2020

Temat lekcji: Jaki świat wyłania się z bajek Ignacego Krasickiego?

(Nauczyciel: Anna Bielenda (anjabelenda@gmail.com))

1. Proszę przygotować krótką notkę o Ignacym Krasickim i zapisać w zeszycie.
2. Proszę przeczytać teksty bajek I. Krasickiego stronach 39 - 41 w podręczniku (Załącznik-scan).
3. Zapisz w zeszycie pojęcia: bajka, morał, przysłowie.
4. Proszę wykonać zadania – (str.39 polecenia: 1 i 3) (str.41 polecenia : 1, 4, 5), (oraz polecenie 1 z bajki Lew i zwierzęta), które znajdują się pod tekstem
5. Proszę zapisać odpowiedzi pełnymi zdaniami w zeszycie i przesłać na mój adres mailowy.
6. Czas wykonania i przesłania zadania: do 3 maja 2020r.

Ignacy Krasicki (1735–1801) – poeta, prozaik, publicysta, jeden z najwybitniejszych polskich twórców oświecenia. Był duchownym, od 1766 roku biskupem warmińskim, a pod koniec życia – arcybiskupem gnieźnieńskim. Uczestniczył w słynnych obiadach czwartkowych u króla Stanisława Augusta Poniatowskiego, z którym współpracował nad programem reform politycznych i planami rozwoju polskiej kultury. Jego dorobek poetycki obejmuje znakomite bajki, satyry, poematy heroikomiczne (*Myszeida*, *Monachomachia*), liryki i listy poetyckie. Był też autorem pierwszej polskiej powieści *Mikołaja Doświadczyńskiego przypadki*. W swojej twórczości występował przeciwko zacofaniu i wadom szlachty polskiej.

Przeczytaj tekst „Bursztyny” i dowiedz się, w jakiej atmosferze odbywały się spotkania u króla ➔ s. 123–126.

Ignacy Krasicki

Ptaszki w klatce

poezja

„Czegóż płaczesz? – staremu mówił czyżyk młody –
Masz teraz lepsze w klatce niż w polu wygody”.
„Tyś w niej zrodzon – rzekł stary – przeto ci wybaczę;
Jam był wolny, dziś w klatce – i dlatego płaczę”.

Ignacy Krasicki *Utwory wybrane*, Warszawa 2001

bajka – gatunek literacki o charakterze dydaktycznym, krótki utwór wierszem lub prozą, często przedstawiający jakąś prostą historię, zakończony morałem. Bohaterami typowej bajki są zwierzęta, które w alegoryczny sposób ukazują ludzkie charaktery i postawy.

POLECENIA

1. Sformułuj w jednym zdaniu temat rozmowy bohaterów bajki.
2. Zaproponuj inny tytuł dla tego utworu. W kilku zdaniach uzasadnij swoją propozycję.
3. Powiedz, jakie prawdy, dotyczące natury człowieka i jego życia, można odnaleźć w bajce *Ptaszki w klatce*.

morał – końcowy pouczający wniosek, który podsumowuje sens zdarzeń opisanych w utworze literackim (najczęściej w bajce i przypowieści). Może być wyrażony bezpośrednio lub wynikać z treści utworu.

OŚWIECENIE Hasło epoki: *Myślę, więc jestem*

1764 r.
koronacja
Stanisława
Augusta
Poniatowskiego

Stanisław
August
Poniatowski

1774 r.
Hymn
do miłości
ojczyzny

Ignacy
Krasicki

1779 r.
Bajki i satyry

1797 r.
Mazurek
Dąbrowskiego

Józef
Wybicki

1812 r.
klęska wojsk
napoleońskich
w Polsce

Napoleon
Bonaparte

Ignacy Krasicki

Przyjaciele

poezja

Zajaczek jeden młody,
 Korzystając z swobody,
 Pasł się trawką, ziółkami w polu i ogrodzie
 Z każdym w zgodzie.
 A że był bardzo grzeczny, rozkoszny i miły,
 Bardzo go inne zwierzęta lubiły.
 I on też, używając wszystkiego z weselem,
 Wszystkich był przyjacielem.
 Raz gdy wyszedł w świtanie i bujał po łące,
 Słyszy przerażające
 Głosy trąb, psów szczekania, trzask wielki po lesie.
 Staął... Słucha... Dziwuje się...
 A gdy się coraz zbliżał ów hałas, wrzask srogi,
 Zając w nogi.
 Wspojrzy się poza siebie; aż tuż psy i strzelce
 Strwożon wielce,
 Przecież wypadł na drogę, od psów się oddalił.
 Spotkał konia, prosi go, iżby się użalił:
 „Weź mnie na grzbiet i unieś!”. Koń na to: „Nie mogę
 Ale od innych pewną będziesz miał załogę”.
 Jakoż wół się nadarzył. „Ratuj, przyjacielu!”
 Wół na to: „Takich jak ja zapewne niewielu
 Znajdziesz, ale poczekaj i ukryj się w trawie,
 Jałowica mnie czeka, niedługo zabawię.
 A tymczasem masz kozła, co ci dopomoże”.
 Kozieł: „Żal mi cię, nieboże!”
 Ale ci grzbietu nie dam, twardy, nie dogodzi:
 Oto wełniasta owca niedaleko chodzi,
 Będzie ci miętko siedzieć”. Owca rzecze:
 „Ja nie przeczę,
 Ale choć cię uniosę pomiędzy manowce,
 Psy dogonią i zjedzą zająca i owcę;
 Udaj się do cielęcia, które się tu pasie”.
 „Jak ja ciebie mam wziąć na się,
 Kiedy starsi nie wzięli?” – cielę na to rzekło
 I uciekło.
 Gdy więc wszystkie sposoby ratunku upadły,
 Wśród serdecznych przyjaciół psy zająca zjadły.

prysłowie – krótkie, treściwe zdanie, wyrażające jakąś ogólną myśl, życiową wskazówkę lub przestrożę. Prysłowia są najczęściej anonimowe i stanowią ważny element kultury ludowej.

POLECENIA

1. Przedstaw w punktach wydarzenia składające się na fabułę bajki.
2. Zapisz kilka znanych ci przysłów, które mogłyby być morałem bajki *Przyjaciele*.
3. Napisz notatkę, jak rozumiesz określenie „serdeczny przyjaciel”.
4. Wymień i zapisz kilka zasad, których należy przestrzegać, wybierając przyjaciela, oraz kilka reguł postępowania, jakimi powinniśmy się kierować w przyjaźni.
5. Napisz charakterystykę swojego przyjaciela.

Ignacy Krasicki

Lew i zwierzęta

poezja

Gdy się wszystkie zwierzęta u lwa znajdowały,
 Był dyskurs: jaki przymiot w zwierzu doskonały.
 Słoń roztropność zachwalał, żubr mienił powagę;
 Wielbłądy wstrzemięźliwość, lamparty odwagę;
 Niedźwiedź moc znamienitą, koń ozdobną postać,
 Wilk staranie przemyślne, jak zdobyczy dostać,
 Sarna kształtną subtelność, jeleni piękne rogi,
 Ryś odzienie wytworne, zając rączne nogi;
 Pies wierność, liszka umysł w fortele obfity,
 Baran łagodność, osieł żywot pracowity.
 Rzekł lew, gdy się go wszyscy o zdanie pytali:
 „Według mnie, ten najlepszy, co się najmniej chwali!”

Ignacy Krasicki *Utwory wybrane*, Warszawa 2001

Dzieci w parku, pod pomnikiem Krasickiego, słuchające bajek poety. Grafika z XIX wieku

POLECENIA

1. Powiedz, co Krasicki w swoich bajkach o zwierzętach chce nam powiedzieć o człowieku. Jaki ukazuje jego wizerunek?